

A nyitott kapu

HOSI SINICSI

Délután fél hat körül az utcán téblábol egy fiatalember. Dzsunicsinak hívják, harmincéves, most jött haza a hivatalból. Benézett a nagybátyjához is, annak házából jött ki az imént.

Egy árva fillérje sincsen, mert tegnap a barátaival elitta mindenét. A fizetésnap pedig még oly messze van... A magafajta léha fráternek nem adnak előleget, a bácsikájában volt egyetlen reménye. A pénzszerzési akció azonban csúfos kudarcba fűlt. Ráadásul még végig is kellett hallgatnia a derék rokon korholását.

– Te Dzsunicsi, hallod! Ez nem mehet így tovább. Igazán benőhetne már a fejed lágya! Túl vagy a harmincon! Rendjén van ez így? Magányosan tengődsz, albérletben?!...

– Aha...

– Szedd össze magad! Legyen már végre egy kicsit emberibb formád! Az agglegény haszontalanságokra fecsérli a drága pénzt, ám ha megnősülnél, szép jövő várna rád!

– Hogyne, igen, feltétlenül... Akkor, ha most még ez egyszer kiségitene egy kisebb összeggel...

– Azt már nem! Ha pénzhez jutsz, elfog megint a könnyelműség. Szenvedj csak, abból születnek a komoly elhatározások.

– Aha... akkor hát szenvedek...

A kölcsön terve füstbe ment. Hazamennie még korán van, meg aztán minek is menne... A kioktatás nem rendítette meg különösebben, fel volt készülve rá. Ellentmondani ilyenkor úgymint hiábavaló volna. Azt sem mondhatni, hogy nagyon tiltakozott volna ellene. A bácsinak igaza volt. Jó lenne felhajtani valahol egy pohárával – gondolta magában –, de miből? Nyelt egyet.

Nem csoda, hogy ebben a lelkiállapotban eltévesztette a hazafelé vezető utat, és az állomás sarkánál olyan városrész felé fordult, amerre még nem járt. Villanegyedbe tévedt, ahol az előkelő népek nincsenek úgy egymás nyakára zsúfolva, mint a lakótelepeken, ahol mindenki a szomszéd szájába lát. Tágasan, kényelmesen élni – az ám a jó. Egyszóval vannak még jobb helyek is ezen a világon...

Az irigység ugyan berzenkedik kissé az emberben, de ki tudna egy kellemes sétának ellenállni? Csend, szemét sehol, a fantázia szabadon szárnyal: vajon kik élnek itt? Csupa rejtély körös-körül. Bezzeg szegény helyen hiába is tárulkozik fel a nyomor, a kutya se kíváncsi rá.

Egy ház előtt Dzsunicsi meg is állt. Ilyen nagyszerű házat még sohase látott. Mit ház! Valóságos rezidencia! Csöppet sem hivalkodó, szolid, régi, emeletes épület. Úgy áll, mintha belegyökerezett volna a földbe. Kívülről európai stílusú villának látszik. Akkor építhették, amikor még nem sajnálták a nemes anyagot, és bőviben voltak a gondos munkáskezeknek is. Pazar kivitel – az egész valahogy tiszteletet parancsol. A kerítés nem volt túl magas, a fiatalember sem alacsony. Odabenn a kertben néhány lombos fa látszott. Az egyik akkora, hogy a villa fölé nyúló ágai megvédték a naptól az épületet.

A fa és a ház – korban éppen egymáshoz illők, a lombkorona árnyat és védelmet nyújt a hajléknak.

A kapufélfára erősített névtáblán a Nisi név állott. A vasrácsos kapun át is feltűnt, hogy rend és tisztaság honol odabenn. Egy fekete macska vonult át a színen.

A kapu nem volt bezárva. Ha kutyát tartottak volna, az már régen ott csahol. De nem: hiszen a macska sem sétálna akkor ily nyugodtan. A fiatalember mindezt végiggondolta, s közben kissé beljebb került. A nagyszerű hajlék valósággal vonzotta. Dzsunicsi magába akarta szívni a mennyei villa csodálatos levegőjét. Valami finom illat áradt a fehér virágú fácska felől, mely éppen szirmait bontotta. Megecsik néha, hogy a láb két-három lépést is megtesz magától. Női hang csendült fel:

– Nézd csak! Nahát! ...

Hősünk a hang irányába fordulva huszonöt év körüli fiatalasszonyt pillantott meg. Egyszerű ruhában állt, nem messze tőle, dísztelenül is tökéletesen beleillett a szépséges környezetbe. Hófehér arca csupa kedvesség. Az ifjú megriadt ugyan, de már nem hát-rálhatott. Kínos lett volna hanyatt-homlok kerekét oldania. Majd csak kitalál valami jól nevelten hangzó magyarázatot, ha kérdezik. Kis csend következett, nem tudta, mitévő legyen, hogyan is köszönjön ... így aztán ismét a nő szólalt meg:

– Miért késett ilyen sokat?

– Hát, vagyis ... az úgy volt ...

A váratlan kérdéstől megbénult a nyelve. Az asszony csúfondárosan nevetett.

– Most legyen okos, ha tud! – s azzal kézen fogta, és bevezette a ház előcsarnokába.

– A papucs itt van az én uramnak ... parancsoljon, drága Sindzsiró ...

A széles folyosó, amely továbbvezette őket a fogadószoba felé, ragyogott a tisztaságtól. Odabent ismét az asszony szólalt meg:

– Helyezze kényelembe magát ... át is öltözhet ... – s azzal könnyű köntöst nyújtott felé.

Az európai ízléssel berendezett szobában a puha fotel úgy simult a testéhez, mintha egyenesen neki készült volna. Miután igencsak lakályosnak és kellemesnek talált mindent – rövidesen el is párolgott belőle a félsz.

– Hoztam a teát ... – Az asszony letette a csészéket, töltött neki, s maga is ivott néhány kortyot. Minden olyan természetesnek tűnt: a szavak, a mozdulatok erőltetés nélkül, maguktól jöttek. Az asszony boldogan nézte urát. Tekintetében nyoma sem volt örületnek vagy a rövidlátók bizonytalanságának. Még bor is került az asztalra.

– Igyék ... vacsora előtt jót tesz ... magam is megkóstolok egy keveset. Nos, tulajdonképpen merre járt eddig?

– Hát valójában ... – kínlódott a férfi.

Ám a nő hamar elállt a faggatózástól.

– Jól van, nem erőltetem. Ha nem akar, ne beszéljen róla. Nekem az is elég, hogy végre mégis visszatért hozzám ...

Az asztalkán cigarettásdoboz kínálta magát, a férfi vett belőle egyet, rágyújtott.

– A vacsora tálalva van, tessék befáradni ... – jelentette a cseléd, tisztelettel megállva az ajtóban, majd hangtalanul távozott.

Végimentek a folyosón, elől a nő, mögötte a férfi, s az ebédlőbe jutottak. A mennyezetről ódon csillár szórta a fényt, nem többet és nem is kevesebbet a kelletténél. Az ebédlőasztal mellett egy széken hatvan év körüli asszony ült, a fiatal nő így szólt hozzá, miközben bevezette a férfit:

– Édesanyám, Sindzsiró hazajött ...

– Ó, ez igazán öröndetes – bólintott az öreg dáma feléjük, majd hozzátette: – Nem szép magától, kedves Sindzsiró, hogy ilyen sokáig maradt távol. Tudnia kellett volna, hogy mint Tomokó férjét, a Nisi család fejeként tiszteljük mindannyian. Biztosíthatjuk, hogy megértéssel viseltetünk maga iránt. Kérem, legyen kicsit alkalmazkodóbb a kedvünkért ...

– Igen, ezentúl így teszek ... – válaszolt a fiatalember. A fiatal nő ezek szerint Tomokó, az öreg dáma pedig a mamája. Tomokó férje, vagyis a család feje nem más, mint ő maga, akit valamiképp Sindzsirónak hisznek.

Együtt költözték el a vacsorát. Az étkezéslet, a tányérok: válogatottan finom darabok. A konyha nem fényűző, az étel azonban pompás. Egyetlen falatot sem erőltettek, s nem kellett udvariaskodnia sem. Nem sokat beszélgettek. Úgy tűnt, ennél a háznál ez nem nagyon szokás, ámbár nem is tilalmas. A vacsora légköre egyáltalán nem volt feszélyezett. A férfi most már egyáltalában nem idegennek, hanem éppenséggel családtagnak érezhette magát. Megértette, hogy itt ezt várják el tőle.

Ugyan, mit is keresett volna albérleti szobájának szegényes vackán? Nem is volt pénze, hogy elmenjen valahová. A Nisi házban pedig akad étel-ital bőven. És persze furdalta a kíváncsiság: ugyan mi sül ki ebből? Később, mikor visszatértek a szobába, megkérdezte Tomokót:

– Volna még valami kis innivaló?

– Ó, hogyné, parancsoljon – válaszolt készségesen az asszony –, igyék, amennyi csak jólesik. Hozok jeget is ... – térült-fordult az asszony, majd mentegetőzőképpen így szólt: – Ugye nem veszi túlságosan a szívére, amit az édesanyám az imént mondott ... de hát annyira aggódott magáért, akár az édesfia volna. Maga ennek a háznak az ura, épp ezért ...

– Jól van már, értettem – szakította félbe a fiatalember, és a pohár után nyúlt. Valójában dehogyis értette, semmit sem értett, csak azt, hogy telik az idő, és egyre pompásabban érzi magát. Micsoda varázslat történik itt? És hogy rendezhették el, hogy ilyen természetesnek hasson az egész?

De hát ki lenne saját javának ellensége? Ha már így esett, lássuk, mi lesz belőle – gondolta a fiatalember. Nincs ebben semmi rossz, legfeljebb az, hogy egyszer majd véget ér. Nem valószínű, hogy Tomokó és az anyja rossz szándékkal tenné mindezt. A fiúnak nagy kedve támadt ott maradni, amíg csak lehet. Észre sem vette, és szépen felöntött a garatra. Tomokó támogatta.

– Menjünk lefeküdni ...

Szépen, baj nélkül be is értek. Egy ágyban aludtak, mint a házások, és a fiatalember úgy gondolta, hogy nincs szükség különösebb teketóriára. Miután elaludt, mély, nyugodt álom borult rá, semmi sem riasztotta fel. Hanem amikor másnap reggel felébredt, és az órájára pillantott, nyomban kiugrott az ágyból. Tomokó meg is kérdezte, ugyan mi lelte, miért lett hirtelen ilyen izgatott.

– El kell mennem – felelte a fiatalember.

– Borzasztó! Ez nem lehet igaz! Máris menni akar, amikor csak tegnap tért haza?! Maradjon még, nagyon kérem! Hiszen a ház ura, Sindzsiró nem szaladgálhat el csak úgy, hazulról! Nem teheti meg ezt velünk! Persze, ha nem tűr halasztást az ügy, az más ... bár ...

Tomokó arcán látszott, mennyire szeretné még marasztalni. De mit tehetett volna mást, bólintott, beleegyezett. Tulajdonképpen nincs az égvilágon semmi fontos dolga, mely nem tűrne halasztást. Ha csak rágondol a hivatalára, és összeveti ezzel a lenyűgöző hellyel – világos, hol van jobb helye! Mire mindezt végiggondolta, mintha nagy kő gördült volna le a szívéről.

– Hát jó, maradhatok még egy ideig ...

– Jaj de boldog vagyok!

És a fiatalember tényleg családtag lett. Jól érezte magát, még a televíziót sem kapcsolta be, pedig természetesen az is volt a házban. Semmi sem korlátozta, azt tehetett, amihez csak kedve támadt. Feltett egy lemezt, szép zenét hallgatott. Olvasnivalónak ott volt a sok könyv a polcokon. Nagy, klasszikus regények, befogadták az olvasót hatalmas belső világukba. Pihenni ott volt a dívány, ledülhetett akármikor. Az idő lassacskán, csendesen folyt körülötte. Gondolt egyet, sétálni támadt kedve. A kertről túlzás lett volna azt mondani, hogy se vége, se hossza, de nagynak, tágasnak hatott, mert fákat, tavacsokát és a dombot ügyesen rendezték el benne. Ahogy sétálgatott a kertben, leesett mellette egy ág. Valami csendes szó is hallatszott utána. Odafenn embernek kellett lennie. Kisvártatva a fához támasztott létráról lelépett egy ötven év körüli férfi, meghajolt, és halkán így szólt:

– Bocsánatát kérem, tisztelt gazdám, annyira elmerültem a munkámban, megfelejtkeztem róla, hogy lefelé figyeljek ...

– Semmiség, nem kell ennyire szabadkoznia.

Amikor a fiatalember betért a házba, a cseléd megszólította:

– Elnézést kérek, Simakicsi, a kertész illetlenül viselkedett ...

– Ugyen már, dehogyan ...

Így tudta meg, hogy kertész is van a háznál. Igaz, kell is valaki, akinek gondja van mindenre, különben hamar tönkremegy a kert, az épület. Meg kell adni, rendes ház, még kertészt is tartanak. Kincset ér, ha kéznél van egy ilyen hozzáértő ember. A cseléd, mintha csak a gondolataiban olvasott volna, így folytatta:

– Annak idején ennek a Simakicsinek az apja építette a házat, mondja is, hogy mintha az ő szelleme kísértene e helyen, s ezért is igyekeznek: szégyent ne valljon. Furcsa kedvtelése van – regényt akar írni. Persze sehogyan sem jut előre az írásban, de néha, ha elábrándozik ...

– Ki gondolta volna? – tűnődött a fiatalember, de megértette a kertészt is, hiszen ez a ház elvarázsolja az embereket.

Hány ember menekül a városokból a hegyek közé, a tengerpartra, hogy ott megint

összezsúfolódjanak, s új menedéket kell találniuk. Ez a hajlék viszont egészen más. Igazi otthon ... de nem térbeli, inkább időbeli ... nem, az sem egészen. Akárhogy is: kellemes, lakályos kicsiny világ. Itt még Simakicsit is fennkölt gondolatok foglalkoztatják. Az öregtől különben később megtudta, hogy a cseléd is valósággal beleszeretett ebbe a házba, s azért maradt itt.

A fiatalember úgy vélte, hogy maga sem érez különben, mint ők. Élvezte az itteni életet. Antik metszeteket lapozgatott, betűzgette a régi kínai verseket. Volt belőlük elég. Telt-múlt az idő, s a remekművek oly világossá váltak, hogy már a magyarázatokat sem kellett hozzáolvasnia.

Tomokó, a feleség nagyon kívánatos volt. A fiatalember tudta, hogy ő maga a ház ura, de nem volt szükség rá, hogy ezt a feleségével éreztesse. Az asszony megértő volt, illedelmessége nyájassággal párosult. Kettősüket átszellemültté tette egymás hallgatólagos elismerése. Viharos érzelmeket nem tápláltak, de mint a csendes tavaszi eső a földdel, úgy találtak egymásra.

Oly könnyű megszokni a jót! Mióta is? ... Az ifjú úgy érezte, hogy már időtlen idők óta él itt. A ház fiának fogadta. Boldoggá tette a tudat, hogy ő már nem Dzsunicsi többé, hanem – a Nisi család feje: Sindzsiró. Egyelőre semmi jel nem mutat arra, hogy ne így lenne. Arra sem kell vigyáznia, hogy lelepleződik. Itt minden hozzá igazodik, minden magától értetődő.

Világos, hogy egy ilyen jó házból való úr, mint ő, munka nélkül is megél. Mivel nem kellett semmire költenie, nem is törte magát. Utazgatni? Minek! Amikor ilyen pompás üdülőre talált! Vásárolgatni, hogy a divattól el ne maradjon? Minek, amikor itt minden kéznél van, és szükségtelen kicserélni másokra.

Aki ebben a házban lakik, a kintiekkel nem tart kapcsolatot, nincs baráti köre sem. Így teltek a napok említésre méltó események nélkül, amikor az öreg hölgy egy napon kérelemmel állt elő:

– Elmegyek, hogy lerójam tiszteletemet atyja síremlékénél. Kérem, nézze el kis ideig a távolléteimet ...

– Tessék csak, parancsoljon – bocsátotta el az ifjú, s az öreg hölgy valóban el is távozott hazulról. Estére sem tért haza. A következő napon sem. A harmadik nap reggelén a fiatalember már aggódott. Meg is jegyezte Tomokónak:

– Aggasztó ... miért nem jön még mindig? Csak nem esett baja?

– Dehogy, megtörtént már máskor is. Megjön nemsokára.

– Jól van ... – válaszolt a fiatalember, de sehogy sem tudott napirendre térni a dolog felett. Hiányzott Tomokó édesanyja a házból. Idegesítő volt személyiségének hiánya. A ház olyan volt nélküle, mint egy feldíszítetlen házi szentély vagy a tó aranyhalak, pontyok nélkül. Az ötödik napon a fiatalember az előszobából Tomokó hangját hallotta meg:

– Ó, isten hozta! Csakhogy végre haza tetszett jönni! – Aztán beszólt a férjének is: – Hazatért az édesanyám!

A fiatalember erre kiment az előszobába. Ott volt az öreg hölgy. Tomokó nyájasan, kézen fogva vezette beljebb. A mama ősz haja azonban ritkásabb, termete is megváltozott, arca is más, mint amikor elment. Nem volt már a régi. De hát ki volna más, ha nem ő maga?! A fiatalember, aki már nagyon hiányolta az öreg hölgy jelenlétét, bizonytalanul megszólította:

– Miért nem tetszett előre szólni, vagy legalább azt tudtuk volna, van-e hol megszállnia ...

– Mindenféle közbejött ... – motyogta Tomokó felé az öregasszony.

– Nem azért mondtam, mi megértjük, igazán ... de hát már aggódtunk, mert ilyen sokáig elmaradt ...

Az öreg hölgy ezután még egy darabig kissé elfogódottan viselkedett, talán a vétkén

tépelődött, ám ahogy telt az idő, lassan minden visszatért a régi kerékvágásba. És ennek így kellett lennie ...

Egyszer vendég jött. Öregúr, Tomokó apjának egykori barátja. A vendég a következő beszédet intézte hármójukhoz:

– ...nagyszerű ember volt. Élvonalbeli vállalkozó. És micsoda műveltség! Egyenes a gerince, nem hajlott meg soha. Mindent keresztülvitt erős akaratával, ha egyszer elhatározta magát. Mégis csendes természetű volt ... Milyen megható is ez ... hogy újra itt lehetek, ebben a hajlékban, melyről egyszerre csak minden eszembe jut ... Igen. Ezt a kis édességet hoztam ... – Kibontotta a papírt, átnyújtotta ajándékát, beszélt még egy keveset, aztán elment. Utána Tomokó így nyilatkozott róla:

– Ez az öreg bácsi akárhányszor csak eljön, mindig elmondja ezt. Igen derék, becsületes ember.

– Aha! Na, megkóstoljuk a süteményt?

A napok csendesen követték egymást. Az öreg hölgy volt a jó anya, Tomokó a jó

gyermek. A fiatalember meg jó házigazdának bizonyult, aki feleségének gyengéd férje. Derekasán kitett magáért a cseléd és a kertész is, hogy rendben legyen a háztartás. Mind-egyikük megtette a magáét a nyugalmas otthonért, hiszen mindnyájan szerették ezt a házat.

Tomokó egyszer így szólt a fiatalemberhez:

– Osztálytalálkozónk lesz, vajon elmehetnék-e én is ... persze ha ellenzi, nem ragaszkodom hozzá ...

– Menj csak, ha kedved van, én nem tartóztatlak. De vigyázz, nehogy baj legyen, és ne felejtkezz meg arról, hogy ide tartozol ...

– Hogy is mondhat ilyet! Ez még tréfának is rossz!

– Bocsáss meg. Ha mégis késnél, kérlek, adj hírt magadról.

– Igen, természetesen.

Azzal Tomokó elment hazulról. A fiatalember aggodalma beigazolódott. Kénytelen voltak nélküle vacsorázni, kettesben az öreg hölgygel. Az ifjú meg is jegyezte:

– Hol marad el ilyen késő estig ez a Tomokó? ... Csak nem történt vele valami?

– Ugyan – válaszolt az öregasszony –, megjön nemsokára. – Kissé ugyan önfejtű, tudja, egyetlen gyerek, és egy kicsit elkényeztettük idehaza. Én, az anyja is egy kissé hibás vagyok ebben, ezért elnézését kérem, kedves Sindzsiró ...

– Nem, dehogy, nem is erről van szó ...

– Annyi biztos, hogy ez már csakugyan túlzás. Ha majd megjön, meg kell pirongatni érte.

– De hát ...

– Nem, ilyet nem szabad tenni. Ezt határozottan tudomására kell hozni. És tudja, ahhoz már sajnos túl nagy leány, hogy az anyja utasítsa rendre.

– Annyi szent! – nevetett össze a fiatalember az öreg hölgygel.

Az éjszakát az ifjú magányosan töltötte el. Keserves volt. Mit ér az egész, ha nincs Tomokó ...

Az asszony azonban a rákövetkező napon sem jött meg. A fiatalember ivással ütötte el az időt. Éjszakai álmai zavarosak, érthetetlenek voltak. Mikor reggel arra ébredt, hogy Tomokó nincsen vele, megint az italért nyúlt.

Két álló napig ivott, amikor egy délután feltűnt neki, hogy valaki járkal a kapu körül. Az ifjú kótyagos fejjel figyelt, s egy nőt látott bekukkantani, majd beljebb jönni a bejáraton. Kisvártatva az öreg hölgy kiabálása hangzott fel:

– Hát ezt meg hogy képzeled! Férjes asszony létedre csak úgy kapod magadat, és elmaradsz itthonról?! Hogy engedheted meg magadnak az ilyesmit?! Ebben a házban aztán nem!

– Bocsánatot kérek ... kedves anyám. Éppen ...

– Semmi éppen!!! Mész azonnal Sindzsiró úrhoz, és megköveted! De rögtön!

– Igenis. Többé nem teszem ...

Ment Tomokó a fiatalemberhez, hogy kiengesztelje.

– Bocsásson meg nekem, kérem – elkéstem. Elnézést kérek.

Amint a nő odafordult, látszott, hogy a haja megnőtt, a gödröcskék eltűntek az arcáról, viszont a szeme mellé anyajegy került. Ez nem ugyanaz a Tomokó, aki elkéredzkedett az osztálytalálkozóra.

És ha nem az?! Az a fontos, hogy végre hazajött! Ki más lenne. Csakis Tomokó jöhetett ide vissza!

– Csak semmi bocsánatkérés. Persze lett volna néhány szavam hozzád, de látom, hogy épségben megvagy, hazajöttél, inkább nem is szólok semmit!

Éjszaka a fiatalember együtt hált Tomokóval. Néhány napig még maradt a levegőben némi feszültség. Kimaradni a férje tudta nélkül! Ám végül mégiscsak hazatért, nem igaz? Így nemsokára elmúlt a harag, az öreg hölgy, Tomokó és a fiatalember békében élde-

gélt. Újabb egy hónap telhetett el. Ekkor ismét látogató érkezett. Szegényes külsejű, harminc körüli férfi.

Jött a cseléd, és bejelentette:

– Uram, Kagoró úr van itt. Talán megint némi kis pénzt szeretne kölcsönkérni. Bizony, sok baj van az ilyen szegény rokonnal ...

– Szóval Kagoró ... azt mondod ... Igen, már emlékszem. Tomokó nagynénjének fogadott fia lehet ...

– Igen, úgy van.

– Nos, szegény rokonok minden családban vannak. Jobb, ha magam veszem kézbe az ügyét.

A fiatalember kiment tehát az előcsarnokba.

– Figyeljen rám, kérem. Maga Tomokó nagynénje férjének gyermeke, ugye? Így áll ez a régi családi iratokban, melyek nemrégiben a kezembe kerültek. Mikor Tomokó atyja elhunyt, a húga megkapta az örökségből a neki járó részt. Világos eddig? Miután a nagynéni meghalt, a maga apja ezt a pénzt befektette valamibe ...

– Igen, az úgy volt, hogy közbejöttek a dolgok ...

– Elhiszem, bizonyára úgy volt. De nem hozzánk kell fordulnia a panaszával. Végeredményben nem fűzi vér szerinti rokonság a Nisi családhoz. Megérti, ugye? Engem, ez a ház örökbe fogadott, most én vagyok a családfő. Ebben a helyzetben természetes, hogy felelősségem teljes tudatában védelmezem a család érdekeit. Az persze más, ha önnek valami törvényes követelése van velünk szemben ...

– Dehogy, szó sincs róla! Eszembe sem jutott ilyesmi! Csak átmeneti pénzzavarba jutottam, és nincs hová forduljak ...

A fiatalember engedékenyebbé váltott:

– Így mindjárt más! És nem használna a Nisi család hírnevének, ha most kéréseket mutatkoznék. Itt a saját költőpénzem, majd ebből adok. A feleségemnek és édesanyjának nem kell róla tudnia. Érje be ennyivel, és menjen.

A fiatalember némi pénzt rakott a borítékba, átadta Kagorónak, aki mélyen meghajtottotta magát.

– Hálásan köszönöm. Ön igazán rendes ember. A Nisi ház ezután is jó kezekben nyugszik. Nem azért jöttem én, hogy a család békéjét háborgassam.

Kagoró ezután még hosszadalmasan hálálkodott, majd elment. Később a fiatalember beszámolt az ügyről Tomokónak és anyjának. A két asszony rajongva figyelte, szemükben látszott, hogy milyen tiszteletet éreznek iránta. Már teljesen feledésbe merült Tomokó ballépése, és az eset után még egy fokkal feljebb hágott a családi egyetértés.

A fiatalember sohasem járt el hazulról. Se kedve, se szüksége nem volt rá. Ízlett neki a család főztje, elégedett volt a kertész munkájával, aki szép rendben tartott mindent.

Még a nap is úgy sütött, hogy a szoba világítása éppen a legmegfelelőbb legyen. Olvasnivalónak bőviben voltak. A mozgásvágyat olyan kert elégítette ki, amely felért egy golfpálya gondozottságával.

Hónapok múltán eljött a pénzügyek gondnoka, hatvan év körüli ügyvéd, aki valahol a közelben lakott. A következő szavak kíséretében átnyújtotta jelentését a pénzügyi helyzetükről:

– Jelenleg így állnak. Ennyi pénzzel rendelkeznek.

– Én ugyan nem nagyon értek az ilyesmihez – kezdte a fiatalember –, de átnézhetjük a kimutatásokat. Ámbár én tökéletesen megbízom az ügyvéd úrban, akár el is tekinthetünk tőle ...

– Meg kell mondanom, hogy végtelenül megtisztel bizalmával. A Nisi ház ügyeit régóta intézem, s ezért merem ajánlani a fiatalúrnak is szolgálataimat. Nagy örömmre szolgál, hogy továbbra is meghatalmaz a ház érdekeinek képviselőjével ... Mostanában

jól haladnak ügyeink, így hát átnyújtanám a készpénzt. Kérem, ide szíveskedjék a névpecsétet ...

– A pecsétet? Hol is van ... Igen, az asztalfiókban. Így jó lesz?

– Nagyszerű. Hát akkor a legközelebbi viszontlátásig ajánlom magam.

Az ügyvéd távozott. A fiatalember a pénz egy részét a fiókba tette, a többit Tomokónak adta. Egész szép summát tett ki. A háztartásra valót a feleségnek kellett beosztani. A fiókba rakott pénz meg olyan esetekre kellett, mint amikor Kagoró jön kölcsönkérni. Másra nemigen használhatta, hiszen ki sem mozdult hazulról.

Átnézte a kimutatást is. Az értékpapírok és az ingatlanok végösszege tekintélyes összegre rúgott. Ha pénzzé tenné ... Ez azonban csak feltevés, álmában sem jutott volna eszébe. Mire is kellene az ekkora összeg? Csakis arra, hogy ilyen házat vegyenek belőle, s megteremtsék ezt az életformát. A pénz tehát a legjobb helyen van a legmegfelelőbb formában.

A cselédnek egy ízben dolga akadt odakint, s míg oda volt, az anya és Tomokó főzött. Azzal töltötték kedvüket, hogy a Nisi ház hagyományos ételeit tették az asztalra. Nemsokára megjött a cseléd, s olyan volt, mintha kicserélték volna, bár régóta szolgált ebben a házban.

Az is megesett, hogy az egyébként bennlakó kertész tűnt el, de harmadnapra mégiscsak előkerült a résnyire nyitott kapun keresztül. Persze az arca, tartása megváltozott, de ő maradt Simakicsi, akinek az apja csinálta a házat, ezért ragaszkodik hozzá.

Békés, szép napok jöttek. A kételyek hamar elszálltak.

Történt egyszer, hogy a dolgozószobában a fiatalember kicsit arrébb tolt a íróasztalt. Mikor Tomokó ezt felfedezte, rászólt:

– Ezt nem lehet ... Ha azonnal vissza nem teszi a régi helyére ...

– Szerintem így jobb!

– Nem szabad. Ebben a házban ez nem szokás.

– De hiszen éppen csak hogy egy kicsit ...

– Annyit sem! Ha megengednék, megállíthatatlanul jönne a többi. Pontosan tudnunk kell, hol a határ. Tiszteletben kell tartanunk.

Így indult az összeszólalkozás, melyben mindketten hajthatatlannak bizonyultak. Tomokó eleddig olyan engedékeny volt, most meg a végsőkéig kitartott igaza mellett:

– Vegye tudomásul, Sindzsiró, kérem, hogy ön a Nisi háznak örökbe fogadott fia! Ha nem tudná ...

– Na, ebből elég legyen! Mit vitatkozom én itt? Megyek, iszom egyet valahol!

Odáig fajult a veszekedés, hogy nem tűrhette tovább. Felhánytorgatják, hogy örökbe fogadta a Nisi ház? Valami mintha megváltozott volna. Annyi idő után tehát ismét kint volt az utcán.

Sajnos az ilyen villanegyedben kevés az italbolt, így hát addig ment, míg egy vásárlóutcába nem jutott. Innen már hiába nézett vissza, nem látta sem a házat, sem a kert fáit.

Egy kis bárba tért be, s alig ivott egy pohárral, máris rádöbbsent, hogy ő bizony már nem Sindzsiró a Nisi házból, hanem a magányos Dzsunicsi, kishivatalnok, akinek a fizetéséből semmire sem futja. Úgy bizony, megértette azt is, hogy a ház örökre eltűnt szemei elől.

Másnapra visszatért Dzsunicsi néven élt régi életéhez. A hivatalban kérdőre vonták, hogy mit jelentsen hosszú távolléte, miért nem adott életjelt magáról, de kitalálta, hogy emlékezetkihagyásban megbetegedett, s csak most gyógyult fel. Azok meg nem firtatták tovább a dolgot, hiszen nem károsította meg a vállalatot, és amúgy is szűkében voltak a munkásoknak. Folytathatta a munkáját ott, ahol abbahagyta. Talán a fizetés-emeléseknél kicsit lemaradt, a prémiumát is csökkentették.

Néha eszébe jutott, milyen jó dolga volt abban a házban. Hogy is volt? Lehet, hogy csak álmodott? A Nisi házban mindennek, ami csak létezett, megvolt a maga rendje,

értéke és oka. A háznak, a kertnek, a bútoroknak, a szobáknak. És ott az élők is tudták, hányadán állnak, mi a dolguk. Ezért folyt minden a legnagyobb rendben. Mindenkiben volt önérzet, de azt is tudta: mit engedhet meg magának, s mi az illem. Olyan harmónia uralkodott, mely szinte esztétikai gyönyörűséget okozott. Együttes alkotás, amelyben mindennek rendeltetése van.

Persze nem így gondolta végig a fiatalember, de mindez benne volt halk, szomorú vágyódásában. Elfelejtette már, mit olvasott, nem emlékezett arra sem, hogy milyen zenedarabokat hallgatott, a családfő öntudata meg úgy foszlott le róla, mint mikor átöltözik az ember. Maradt a csendes vágyakozás.

Visszatérhet-e valaha még a házhoz, az ottani élethez? Talán ha elmenne az üzletekig. Onnan biztosan visszatálna. Ennél a gondolatnál azonban mindig beléhasított a valóság: ő Dzsunicsi, s helyzete reménytelen. Előfordult, hogy a ház kapujáig sodorta a vágy, de a kapu zárva maradt előtte. Tilos bemenni. Sokadszorra is csak így járt, ezért idővel teljesen felhagyott a visszatérés ábrándjával.

Néhány hónappal később a fiatalember pénzzavarba került. Ment a bácsikájához, de az nem segített rajta. Kétségbeesésében a Nisi ház felé kódorgott. Hátha történik valami. Nem lehetetlen, hogy Tomokó még emlékszik rá. Esetleg át-

mászhatna a kapun ...

És azon a napon, akárcsak egyszer, régen – a kapu résnyire nyitva állott. Belépett rajta, s bizonytalanul megszólalt:

– Elnézést kérnék, de ...

A cseléd kijött, ránézett, de arcán nem látszott, hogy felismerte volna. Csak annyit mondott:

– Várjon, kérem, egy kicsit.

Ezután kijött egy harminc év körüli, tekintélyes és nyugodt férfi, s így szólt hozzá:

– Ön Kagoró, Tomokó nénikéjének a rokonságához tartozik. Én vagyok Sindzsiró.

Alighogy ezt kimondta, a fiatalember valóban úgy érezte, hogy tényleg ő Kagoró, s ez a tudat a beszélgetés során meg is erősödött benne. Már nyugodt volt, s minden erőltetés nélkül, mélyen meghajtotta magát.

– Elnézést kérek, dehogyis zavarnék, ha volna más választásom ...

– Úgy ... hát egy keveset éppen adhatok saját költőpénzemből – válaszolt a férfi. Miután megkapta a pénzt, a fiatalember odébbállt.

Most tehát Kagoró is lehetett egy kis időre. Mikorra hazaért, újra a régi Dzsunicsi volt. De a pénz, amelyet a markában szorongatott, nem enyészett el. Egyszer majd csak megadja ...

Eszteendőre a fiatalember eljegyezte magát. Feladta a kóbor, zabolátlan életet, elhárította, hogy ő is úgy tesz, mint a többi, normális ember.

Egy alkalommal megemlítette menyasszonyának a rejtélyes, érthetetlen kalandot:

– ...mintha csak álom lett volna az egész ...

– Nahát! Ez nem lehet igaz! – hüledezett a lány. – Talán érzékszalódás lehetett ...

Hiszen előfordul, hogy az ember olyasmire is emlékszik, ami soha nem esett meg. Magam például úgy emlékszem, gyerekkoromban folyó mellett laktunk, pedig dehogyis!

– Nem, az én esetem egészen más!

– tiltakozott a fiatalember. – Én tényleg ott éltem, ha mondom! Világosan emlékszem.

– Nos, akkor vigyen el oda. Kíváncsi vagyok, hol az a ház!

A fiatalember tehát elment a menyasszonyával a házhoz. Az épület valóban ott állt a helyén, semmit sem változott.

– Ez az. Ott a bejárat, amott az ebédlő. A fák mögött kis domb emelkedik – magyarázta nagy buzgalommal a fiatalember –, csakhogy belépni többé már nem lehet!

– Dehogyisnem! Miért is ne! Bekukkantok egy kicsit ...

Valóban, a rácsos kapu kissé kinyílt, engedett a lány keze nyomásának. Be mentek. Az emeletről a cseléd lenézett, majd felkiáltott:

– Ni csak! Asszonyom!

Kinyílt az előcsarnok ajtaja, s kijött rajta az öregasszony:

– Micsoda dolog ez, Tomokó! Két napja már, hogy elmentél az osztálytalálkozóra, és semmi hírt nem kaptunk felőled! Csak úgy eltűnsz hazulról, s még férfival kísérteted magad haza! A te férjed Sindzsiró!!! – S ezzel be is rántotta a lányt az előcsarnokba, s mire Dzsunicsi utána lépett volna, az ajtó már becsukódott az orra előtt. Mikor rájött, hogy innen hiába is próbálkozik arra gondolt, hogy talán a kert felől bejut.

Ott azonban szembejött a kertész, a házhoz, családhoz hűséges szolga. Arcán a legkisebb jele sem volt annak, hogy felismerte volna urát. Bizonyos volt, hogy a derék Simakicsi bármire kész a ház rendjének védelmében.

Dzsunicsi mindent megértett. Kilépett a kapun, a rácsok bezárultak mögötte, hogy többé vissza ne térhessen.

